

ONDERSCHEIDING VAN GEESTEN

uitleg bij 1 Korintiërs 12:10

1 Korintiërs 12:4-11

4 *Er zijn verschillende gaven, maar er is één Geest;*

5 *er zijn verschillende dienende taken, maar er is één Heer;*

6 *er zijn verschillende uitingen van bijzondere kracht, maar het is één God die ze allemaal en bij iedereen teweegbrengt.*

7 *In iedereen is de Geest zichtbaar aan het werk, ten bate van de gemeente.*

8 *Aan de een wordt door de Geest het verkondigen van wijsheid geschonken, aan de ander door diezelfde Geest het overdragen van kennis;*

9 *de een ontvangt van de Geest een groot geloof, de ander de gave om te genezen.*

10 *En weer anderen de kracht om wonderen te verrichten, om te profeteren, **om te onderscheiden wat wel en wat niet van de Geest afkomstig is**, om in klanktaal te spreken of om uit te leggen wat daar de betekenis van is.*

11 *Al deze gaven worden geschonken door een en dezelfde Geest, die ze aan iedereen afzonderlijk toebedeelt zoals Hij wil.*

NBV: 'om te onderscheiden wat wel en wat niet van de Geest afkomstig is'.

HSV / NBG: 'het onderscheiden van geesten'.

Naardense Bijbel: 'onderscheidingen van geesten' - meervoud !

Vragen bij deze tekst:

1. Heeft de gave van onderscheid vooral met het onderscheiden van geesten (denk aan waarheid/leugen, invloed van demonen) te maken, zoals in Hand. 16:16-18 (Paulus en dat meisjes met die waarzeggende geest) of is het eerder het zusje van de profetie (let op de twee duo's in vers 10), zoals in 1 Joh. 4:1-6 en 1 Tess. 5:16-22?
2. Is het onderscheiden van geesten een specifieke gave, en is het dat alleen, of is elke christen geroepen om te onderscheiden waar het op aankomt?
3. En hoe kun je dit alles in de praktijk toepassen?
4. Samengevat: wat zijn velden waarop je dat kunt toepassen?

Vraag 1:

Heeft de gave van onderscheid vooral met het onderscheiden van geesten in geval van demonische beïnvloeding te maken, of is het eerder het zusje van de profetie?

Eerst maar eens kijken wat er in het Grieks staat, dus naar wat Paulus oorspronkelijk bedoeld kan hebben. Want dat is niet altijd zomaar in één keer duidelijk:

diakrisis pneumatoon (enkelvoud) of *diakriseis pneumatoon* (meervoud).

Gezaghebbende Griekse handschriften, w.o. de meerderheidstekst, hebben hier een meervoud, maar even gezaghebbende handschriften hebben een enkelvoud. Dat meervoud vind je trouwens ook in 12:9 - 'genadegaven van genezingen.' Alsof de Geest voor elke soort ziekte weer een aparte genadegave (charisma) zou kunnen geven. Is dat het?

Het woordje *diakrisis* = onderscheiding, beoordeling [alleen in Rom. 14:1, 1 Kor. 12:10 en Hebr. 5:14 (volwassenen in het geloof die kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad)]

diakrinein (werkwoord) = onderscheiden, scheiden, scheiding maken.

Dat woordje komt relatief vaak in 1 Kor.- brief voor, in 4:7 (voortrekken), 6:5 (beslissen), 11:29,31, 14:29 (onderkennen, beoordelen, vgl. Mat. 16:3).

Pneumatoov

Met *pneumatoon* kun je meerdere kanten op, want 'geest' kan van God komen, de Geest van God, de Heilige Geest, maar kan ook demonisch zijn. En ook wij mensen hebben een *pneuma*, geest. We zijn geschapen met een lichaam, een ziel en een geest.

Een eerste definitie - Sam Storms, *God in ons midden*, pag. 198-200: 'Een door de Geest gegeven vermogen om onderscheid te maken tussen wat de Heilige Geest doet en wat een andere (menselijke, demonische) geest doet.'

Je kunt ook zeggen: de gave van onderscheid is vooral een intuïtieve gave, waardoor je aanvoelt of iets uit God is of niet. Je ruikt daardoor als het ware wat er in iemand ademt, wat iemand vervult en inspireert. Deze gave werkt daarom als een soort detector, waardoor je het klimaat doorziet waarin iemand verkeert: is dat het klimaat van de Geest van Jezus of van de macht van de boze? Het werkt als een soort diepteblik.¹

De gave van onderscheid is dus geen functie van het verstand, het is geen rationeel vermogen. Het is het belletje dat in je hoofd rinkelt en je laat aanvoelen dat er iets niet klopt. Het heeft ook te maken met het herkennen van de stem van de Herder (Joh. 10).

Er is nog een andere uitlegmogelijkheid.

Let er even op dat er in vers 10 twee duo's kunnen staan, a.h.w. een broertje en een zusje. Je kunt het ook heel goed toepassen op de profetie en de beoordeling van de profetie.

- 10d 'tongentaal'
- 10e 'vertolking van tongen' = de vertaling daarvan, de ondertiteling.
- 10b 'profetie'
- 10c de interpretatie, toepassing en onderscheiding van de profetie (= 'onderscheiden van geesten')
- Misschien ook wel in vers 8 en 9:
8a 'wijsheid' / 8b 'kennis'
(kennis is meer de diagnose, wijsheid denkt meer richting de oplossing, hoe verder? 'Kennis' en 'wijsheid' moet je m.i. ook uitleggen vanuit het gebruik van die woorden in de hele 1 Korinthe-brief, 'kennis' heeft ook te maken met praktisch-ethische keuzes (1 Kor 8:1).

9a 'geloof' / 9b 'genadegaven (meervoud) van genezingen'
(mooie combinatie, om genezing te ontvangen helpt het als er geloof is)

alleen de 'krachten' in vers 10a vallen er dan een beetje buiten...

Dan gaat het in het onderscheiden van de geesten om het beoordelen, de interpretatie en de toepassing van de profetie. Is de profetie zuiver, komt die uit zuivere bron? Wat is de bedoeling precies (interpretatie)? Wat kunnen we ermee (toepassing)?

De Bijbel in Gewone Taal vertaalt in deze lijn en koppelt dus aan de profetie. Profetie is in de BGT 'een boodschap van God vertellen' en het onderscheiden van geesten 'zo'n boodschap uitleggen'.

Die koppeling profetie en onderscheiden van geesten vind je ook in 1 Tess. 5:19-21 en 1 Joh. 4:1vv, dus helemaal uit de lucht gegrepen is die koppeling van de BGT niet.

¹ K.J. Kraan, *Genezing en Bevrijding*, deel 3: bevrijding en innerlijke genezing (1986), pag. 64.

1 Tessalonicenzen 5:19-22

*Doof de Geest niet uit, en veracht de profetieën niet die Hij u ingeeft. **Onderzoek alles**, behoud het goede en vermijd elk kwaad, in welke vorm het zich ook voordoet.*

1 Johannes 4:1-6

*Geliefde broeders en zusters, vertrouw niet elke geest. **Onderzoek altijd of een geest van God komt**, want er zijn veel valse profeten in de wereld verschenen. De Geest van God herkent u hieraan: iedere geest die belijdt dat Jezus Christus als mens gekomen is, komt van God. Iedere geest die dit niet belijdt, komt niet van God; dat is de geest van de antichrist, waarvan u hebt gehoord dat hij zal komen—nu al is hij in de wereld. U, kinderen, komt uit God voort en u hebt de valse profeten overwonnen, want Hij die in u is, is machtiger dan hij die in de wereld heerst. Die valse profeten komen uit de wereld voort. Daarom spreken zij de taal van de wereld en luistert de wereld naar hen. Wij komen uit God voort. Wie God kent luistert naar ons. Wie niet uit God voortkomt luistert niet naar ons. Hieraan kunnen we de geest van de waarheid en de geest van de dwaling herkennen.*

In dat geval gaat het onderscheiden/beproeven (*dokimazoo*, in 1 Tess. 5:21 én 1 Joh. 4:1) hand in hand met de profetie, is het aanvullend op de profetie, een waarborg tegen misbruik van de profetie (waakhondfunctie).

Dat zie je ook concreet terug in 1 Kor. 14:29, in de richtlijnen die Paulus daar geeft bij het beoordelen van de profetie, ook daar staat *diakrinein*, door de meeste vertalingen weergegeven met 'beoordelen', maar je kunt hier net zo goed met 'onderscheiden' vertalen.

1 Korintiërs 14:26-30

*Broeders en zusters, wat betekent dit voor uw samenkomsten? Wanneer u samenkomt draagt iedereen wel iets bij: een lied, een onderwijzing, een openbaring, een uiting in klanktaal of de uitleg daarvan. Laat alles tot opbouw van de gemeente zijn. Er mogen twee, hoogstens drie van u in klanktaal spreken, ieder op zijn beurt en bovendien met iemand die de uitleg geeft. Is er niemand die dit kan, dan moeten ze zwijgen en alleen voor zichzelf tot God spreken. Laat van hen die profeteren er telkens twee of drie spreken; daarna moeten de anderen het **beoordelen**. Wanneer aan iemand die nog op zijn plaats zit iets geopenbaard wordt, moet degene die op dat moment spreekt verder zwijgen.*

Hoe kun je dan toetsen? Door de volgende vragen te stellen:

- wat is de bron van de profetie?
- wat is de inhoud, de betekenis van de gesproken woorden?
- brengt de profeet in zijn leven vruchten voort die horen bij een leven met Christus? (aan de vruchten ken je de boom, zegt Jezus in Matt. 7 over profeten). In het laatste geval toets je niet de profetie op de inhoud, maar de persoon van de profeet op zijn wandel met Christus.

Tot zover de uitleg van de tekst.

Moeten we nou kiezen tussen het een of het ander?

Wat mij betreft niet, want het ligt ook heel dicht tegen elkaar aan.

In alle gevallen gaat het erom dat er getoetst wordt op de bron en op de inhoud.

[Randvoorwaarden voor goed gebruik van de gaven:

1. Overgave aan God, wandel met Jezus, vervulling met de Heilige Geest
2. De vrucht van de Geest. De liefde (ook de liefde voor de waarheid!)
3. Gezamenlijke toetsing

Maar ook dan: er blijft altijd een marge van onzekerheid

Andere gaven kunnen ondersteunen, bijv. woord van kennis.]

2. Tweede vraag:

“Is het onderscheiden van geesten een specifieke gave, en is het dat alléén maar, of is elke christen geroepen om te onderscheiden waar het op aankomt?”

Filippenzen 1:9-11

En ik bid dat uw liefde blijft groeien door inzicht en fijnzinnigheid, zodat u kunt onderscheiden waar het op aankomt. Dan zult u op de dag van Christus zuiver en onberispelijk zijn, vol van de vruchten van de gerechtigheid, die u dankt aan Jezus Christus, tot lof en eer van God

Dat zegt Paulus tegen de héle gemeente in Filippi resp. Thessalonica, dat geldt ook voor het bovengenoemde 1 Tessalonicenzen. 5:19-22: ‘Onderzoek alles, behoud het goede’ (NBV), ‘beproof alle dingen, behoud het goede’ (HSV), 1 Tess. 5:21

Dit is een onderscheidingsvermogen waarin iedere christen mag groeien. Dat is dus in deze bijbelgedeeltes niet perse een specifieke gave, maar eerder vrucht van je wandel met Christus. ‘Onderscheiden’ is kan dus veel breder zijn dan alleen het gebruik van het charisma

Je kunt hier ook denken aan het gebed van koning Salomo in 1 Kon. 3. Daar bidt Salomo:

*‘U, HEER, mijn God, hebt mij als opvolger van mijn vader David als koning aangesteld. Maar ik ben nog zo jong en ik heb geen ervaring. Ik sta nu voor de taak uw uitverkoren volk te leiden, een volk zo talrijk dat het niet te tellen is. Schenk uw dienaar een opmerkelijke geest, zodat ik uw volk kan besturen en **onderscheid kan maken tussen goed en kwaad**. Want hoe zou ik anders recht kunnen spreken over dit immense volk van u?’ (3:7-9)*

Zo’n gebed kan iedereen bidden, toegepast op jouw specifieke situatie.

Dit gaat iedereen aan, en niet een paar hobbyisten met een specifiek charisma dat alleen in gebedsteams of op conferenties wordt ingezet. Het is een opdracht voor de hele gemeenschap. Op deze manier bouw je in de gemeente van Christus een arsenaal van kennis en inzicht op om te onderscheiden tussen goed en kwaad. Een soort cumulatieve kennis, ook door de kerkgeschiedenis heen. Je ontwikkelt criteria.

Criteria

Je ziet dat ook in de kerkgeschiedenis terug. Al heel snel werden er criteria ontwikkeld, om de christenen een handje te helpen om te onderscheiden tussen goed en kwaad.

1 Johannes 4 begint daar al mee.

1^e. Welke Jezus wordt er verkondigd?

‘Iedere geest die belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, is uit God.’ Of: ‘als mens gekomen’ (NBV). En ieder die dat niet belijdt dus niet. (4:2-3). Dat zijn valse profeten, zegt Johannes (4:4). Dat had in de dagen van Johannes alles te maken met de gnostiek. Dat was een stroming die zei dat Jezus in een soort schijnlichaam gekomen was. De gnostici van toen zijn een beetje de new agers van vandaag. De Vroege Kerk had daar eeuwen lang zijn handen vol aan.

Je vindt dat ook terug in de laatste twee verzen van 1 Timotheüs (6:20-21):

*Timoteüs, waak over hetgeen je is toevertrouwd en mijd het goddeloze gepraat en de tegenstrijdigheden van wat **ten onrechte kennis** (Grieks: gnosis) wordt genoemd en wordt verkondigd door mensen die van het geloof zijn afgedwaald.*

Later werden die criteria nog verder uitgebreid:

2^e. Wat is de gerichtheid? Waar is iemand op gericht? Gaat het om Gods eer? Gaat het erom dat je je naaste op een hoger plan wil brengen? Of gaat het om jezelf, om jezelf in het

middelpunt te zetten, dus tot meerdere eer en glorie van jezelf?

3^e. Wat is de bron? Komt het uit God? Dan is het goed. Komt het uit de mens? Dan is het verdacht, want ons hart is arglistig, en ons vlees is zwak. Of komt het van de boze? Dan moet je het regelrecht afwijzen.

Vroege Kerk: bij het onderscheiden van geesten kon de vraag naar **de bron** worden gesteld en naar **het effect**:

1. Origenes (185-254): wat zijn de bronnen van de menselijke gedachten en hoe te onderscheiden? Gedachten kunnen van goede engelen komen, van demonen en van onszelf. De uitwerking daarvan is herkenbaar aan goede of slechte daden die teweeggebracht worden. Ook Evagrius Ponticus (346-399) onderstreept het belang van de herkomst van onze gedachten: zijn ze van goddelijke, demonische of natuurlijke aard?

2. Bij anderen komt het accent meer op het effect te liggen, zoals bij de *Herder van Hermas*. In dit enigszins dualistische geschrift (vgl. Didache) wordt gesproken over een engel van gerechtigheid die aanzet tot het goede en de engel van het kwade die zich richt op het verderf. De ene brengt troost en vrede, de ander troosteloosheid, onrust, geestelijke verlamming. Hetzelfde criterium vind je later terug bij Ignatius van Loyola.

Eenzelfde criterium vind je bij Athanasius (296-373) die het nog wat concreter uitwerkt, op grond van de ervaringen van woestijnvader Antonius (251?-356). Nog steeds is er het geloof dat demonische machten de oorsprong kunnen zijn, maar het accent ligt op het effect voor de menselijke ziel: rust of onrust, vrede of onvrede. Zelfs schijnbaar goede effecten kunnen veroorzaakt worden door de duivel, want hij kan zich voordoen als een engel van het licht.

Ook Johannes van het Kruis (1542-1591, Spanje) wees daar vele eeuwen later op. Er is ook demonische imitatie, omdat de duivel maar al te vaak gebruik maakt van ons inbeeldingsvermogen en onze fantasie. Hoed je daarom voor zucht naar of najagen van visioenen, want dat kan makkelijk eindigen in demonische uitstapjes, Robert J.A. Doornenbal en Pieter A. Siebesma, pag. 144-146]

Van Dam, *Wezens uit onzichtbare werelden*, Hst. 5, onderscheidt tussen **objectieve criteria** en **subjectieve criteria**:

Objectieve criteria:

- Schrift (is het bijbels?)
 - De vrucht (aan de vruchten ken je de boom, zegt Jezus in Mat. 7 over profeten)
 - Is er sprake van nederigheid?
 - Staat Jezus centraal?
 - Is het tot opbouw van de gemeente?
- Dit zijn criteria die door iedereen te hanteren zijn. We zeggen dan: dat is verifieerbaar.

Subjectieve criteria:

- innerlijk weten;
- intuïtie.
- aanvoelen.

Ik denk dat juist deze gekoppeld zijn aan de gave van onderscheid, aan het charisma.

Ik zei net: "De gave van onderscheid is vooral een intuïtieve gave, waardoor je aanvoelt of iets uit God is of niet. Je ruikt daardoor als het ware wat er in iemand ademt."

Dat is dus aanvullend (complementair) op wat de hele gemeenschap al kan toetsen o.g.v. die objectieve criteria. Een soort geheiligde intuïtie.

Sam Storms, *God in ons midden*, pag. 198-200: handig in de Dienst der Bevrijding, want soms weet je het gewoon niet.

Voor Van Dam heeft de gave van onderscheid alles te maken met het onderscheiden tussen het goddelijke, menselijke en anti-goddelijke. Dat is geen wonder, want hij was zeer actief in de Dienst der Bevrijding, tot in de 80er jaren.

De berijmde van versie van **Psalm 119: 25 en 60** verwoordt dat mooi.

3. Derde vraag:

“En hoe kun je dit alles in de praktijk toepassen?”

Dus zowel het charisma, de gave van onderscheid, als het onderscheidingsvermogen waarin iedere christen mag groeien?

1^e **Bevrijdingspastoraat** = het hele proces van biechten, ontmaskeren van leugens, benoemen van onterechte angsten, in de waarheid leren wandelen.

Daarbij stel je dus ook de vraag: wat is uit God, wat uit de mens, wat is demonisch?

Bevrijdingspastoraat is dus veel meer dan het wegsturen van demonen.

[‘Bevrijdingspastoraat’ staat voor het hele pastorale traject, inclusief een of meerdere voorbereidende gesprekken en vaak uitmondend in een feitelijk gebed om bevrijding. Daarnaast heb je vele andere momenten van gebed en andere soorten gebeden: een schuldbelijdenis of geloofsbelijdenis door de confident, het uitspreken van verklaringen/proclamaties, het verwerpen van leugens of onterechte angsten, het uitspreken van vergeving naar anderen. Ook zijn er gebeden door de teamleden, zoals het vrijspreken van de confident van schuld, angst en bindingen of zegenend bidden.]

2^e. Als onderdeel daarvan (soms, niet bij elk bevrijdingspastoraat is dat nodig): het onderscheiden van demonische beïnvloeding / gebondenheid en dus ook **een bevrijdingsgebed** uitspreken. Demonen wegsturen, en dat doe je in de naam van Jezus.

Voorbeeld: Paulus in Handelingen 16:16-18

Een andere keer, toen we weer op weg waren naar de gebedsplaats, kwamen we een jonge slavin tegen die bezeten was door een geest en zo de toekomst kon voorspellen. Met haar waarzeggerij verdiende ze veel geld voor haar eigenaars. Terwijl ze achter Paulus en ons aanliep, schreeuwde ze aan één stuk door: ‘Deze mensen zijn dienaren van de allerhoogste God en verkondigen u hoe u gered kunt worden!’ Dat ging verscheidene dagen zo door. Toen Paulus er genoeg van kreeg, sprak hij de geest als volgt toe: ‘Ik beveel je in de naam van Jezus Christus: verlaat haar!’ En op datzelfde moment ging de geest uit haar weg.

Paulus doorziet op een gegeven moment dat dat ongewenste reclame is. En dat ie wellicht te maken heeft met ‘vrome geesten’. Vrome geesten spreken heel vrome taal, ook nog eens de waarheid, maar het is allemaal net té. *Over the top*. En daarom anti-reclame. Daar kan demonische beïnvloeding achter zitten.

Peter en Else Vlug (Voorthuizen, zij gaven jarenlang leiding aan St. Opwekking) geven het voorbeeld van een jongetje van een jaar of twaalf. Op een van de kinderkampen. Een lief en aardig ventje. Tot je uit de Bijbel ging lezen. Dan werd hij steeds agressiever.

Dan weet je dat er iets aan de hand is. Dat bleek ook wel, want op een gegeven moment ging hij Else te lijf en begon hij met een rauwe, donkere stem te spreken: ‘Ik ga je vermoorden’. Dan weet je dat je met demonen te maken hebt. Dat maak je lang niet altijd zo heftig mee, maar soms wel.

[Een bevrijdingsgebed gebeurt soms in de vorm van een gesproken machtswoord, een dienstbevel, een bevel waarin een demon wordt bevolen een mens te verlaten. Dat noemen we een ‘exorcisme’ of ‘exorcistisch gebed’. In dat geval spreken we over de ‘Dienst der Bevrijding’: uitvoerig pastoraal gesprek, meestal een biechtmoment en tot slot machtswoord/dienstbevel, dat alles in één ontmoeting. Na zo’n gebed is er altijd een vorm van nazorg.

In het beeld dat het Nieuwe Testament en de kerkgeschiedenis ons schetsen, was de onder punt 2 genoemde route de meest geëigende route: een ‘exorcistisch gebed’, met kort gesprek vooraf. Het Nieuwe Testament geeft maar enkele voorbeelden van het soort machtswoord dat in zo’n geval gesproken wordt (Mat. 8:32, Mark. 1:25, 5:8, 9:25, Hand. 16:18).]

Sommige mensen zien zelfs demonen of demonische beïnvloeding bij anderen. Die zien in de geestelijke wereld wat ik niet zie.

3^e. Het **onderkennen van dwaalleren**, zie hiervoor het bovengenoemde 1 Joh. 4:1-6
Zie ook 1 Tim. 4:1vv:

Maar de Geest zegt nadrukkelijk dat in de eindtijd sommigen het geloof zullen verlaten, doordat ze luisteren naar dwaalgeesten en naar wat demonen hun leren. Ze worden hiertoe aangezet door huichelachtige leugenaars, die hun eigen geweten hebben dichtgeschroeid, die het huwelijk verbieden en hen dwingen tot onthouding van voedsel dat God geschapen heeft om door de gelovigen, die de waarheid kennen, onder dankzegging te worden gegeten. Alles wat God geschapen heeft is goed. Niets hoeft te worden verworpen als het onder dank wordt aangenomen, want het is geheiligd door het woord van God en door het gebed. (1 Tim. 4:1-5)

Dus om ontsporingen, wildgroei en dwalingen te voorkomen c.q. te signaleren.

De gaventest van Nynke Dijkstra, pag. 46, definieert ook in de lijn van onderscheiden van waarheid en leugen.

"Bij deze gave staan waarheid en leugen centraal. Mensen met gaven op dit gebied zijn sterk gericht op het maken van onderscheid tussen die twee. Ze herkennen de leugen vaak sneller dan anderen, laten zich niet snel meeslepen, maar blijven kritisch. Ze genieten er ook van om te onderzoeken of een bewering klopt of niet. Ze kunnen soms - tamelijk scherp - iemands ongelijk aantonen en zijn sterk in argumenteren."

Kenmerken van de mensen met deze gave: Snel van begrip, kritisch, gericht op de waarheid, strijdbaar, beslist, waarheidsgetrouw.

Aandachtspunten: kunnen soms te confronterend zijn; kunnen ontaarden in criticasters; dat kan weer leiden tot bitterheid; moeten niet denken onfeilbaar te zijn of de waarheid in pacht te hebben.

Hetzelfde, maar dan toegepast op tendensen in onze samenleving /dus vooral cultuurkritisch: welke tendensen in onze cultuur zijn conform Gods waarheid en welke conform de leugen. **Gezang 326:3-4** (Liedboek voor de Kerken 1973, Nieuwe Liedboek 313) verwoordt dat mooi.

4^e. Het **onderkennen van leugenachtig gedrag** -

Terrein vlees-Geest. Dat kan zich ook richten op iemands gedachten.

Dus niet perse demonische gebondenheid.

De gaventest van Christian Schwarz, pag. 104 legt in deze lijn uit: onderscheiden of bepaald gedrag van God is, menselijk of satanisch.

Bijbelse voorbeelden:

Petrus en Ananias, Hand. 5:1-11. Ananias doet net alsof hij de hele opbrengst van zijn verkochte land bij de apostelen brengt. Maar hij houdt een stuk achter. En valt vervolgens dood neer.

= in gemeenteopbouw

Paulus en Bar-Jezus, een magiër, een tovenaars, een valse profeet Hand. 13:4-12.

Paulus en Barnabas brengen de boodschap van het evangelie aan de stadhouder op Cyprus en Bar-Jezus (of Elymas) probeert dat te dwarsbomen.

Dat is demonische beïnvloeding van de situatie. Paulus doorziet dat. Er staat ook letterlijk dat hij daartoe vervuld wordt met de Heilige Geest – dat gebeurt ter plaatse – en daardoor functioneert de gave van onderscheid. Bar-Jezus wordt voor een tijd stekeblind.
= in evangelisatie

Peter en Else Vlug geven ook daarvan een voorbeeld. Van een meisje dat heel verdrietig was en zei dat ze een abortus had laten verrichten. Maar Else wist dat het meisje loog. Dat bleek later dan ook, het was een schreeuw om aandacht.
Soms voel je gewoon aan dat iets niet klopt = de gave werkzaam in het pastoraat.

Aanvullend: *diakrisis* als geestelijke wijsheid (pastorale gave bij de woestijnmonniken): aanvoelen wat iemand ten diepste bezighoudt, wat tegen iemand te zeggen etc.. Daarvoor is volledige transparantie nodig, volkomen eerlijkheid naar je geestelijke vader of moeder, ook t.a.v. geheime (zondige) gedachten. Je vond dit terug in de figuur van de Russische geestelijk vaders, de 'starets', die vaak de gaven van onderscheiding van geesten, samen met die van genezing en bevrijding, bezaten. Deze gave van onderscheid incl. het beoordelen van gedachten, gevoelens en meningen is diep verankerd in de christelijke traditie, o.a. vanaf de woestijnvaders.

5^e. Het **beoordelen van de profetie** (al uitgelegd onder punt 1)

6^e Het beoordelen van **religieuze ervaringen**: wat is de bron?

O.a. van belang in de mystieke traditie van onze kerk.

Paulus vertelt terloops in 2 Kor. 12 dat hij een bijzondere ervaring heeft gehad, hij is in de derde hemel geweest. Maar twee hoofdstukken daarvoor legt hij uit dat de satan zich kan voordoen als een engel van het licht.

7^e Je kunt dit alles ook toepassen als je **Gods stem in je eigen leven** wilt verstaan. Ook dan moet er getoetst worden. Door jezelf, soms ook door anderen.

Is het God zelf wel die spreekt? Of zijn we het zelf? En is onze wens de vader van de gedachte die we krijgen? Of zit de duivel er tussen? Als God spreekt dan kan dat nooit tegen zijn geschreven Woord ingaan. God spreekt zichzelf niet tegen.

Toen ik ooit met mensen te maken had, die Gods stem meenden te verstaan en mij op de mouw wilden spelden dat er bij Paulus' bekering – op weg naar Damascus – geen verschijning was van Jezus maar van de duivel, toen wist ik wel hoe laat het was

Maar soms weet je het niet en is de Bijbel er ook niet duidelijk over. De Bijbel is geen handboek of naslagwerk met een eenvoudig antwoord op elke vraag (een soort tekstentrommel). Dus, is iets de stem van God, en dan vooral als het via je gedachteleven binnenkomt?

David de Vos, www.goandtell.nl, Zeewolde, hanteert voor zichzelf de volgende checklist, zie zijn boek *Jezus en burn out* (2013), pag. 113:

1. Zou ik zelf op die gedachte/dat idee gekomen kunnen zijn? Ligt het in mijn aard om deze gedachte te krijgen? Kan het misschien uit mijn vlees komen, mijn egoïsme, want het menselijk hart is tot tenslotte arglistig... Zo ja, dan kan het zijn dat deze gedachte uit mezelf komt.

(Jack Deere, *De gave van profetie*, hst. 8, kopie bij Mat. 7:15-20): We hebben geen duivel nodig om onszelf te misleiden ... Dat gebeurt ook door je geluk te zoeken buiten God, door

verlangen naar status, door het behagen van mensen, door angst (voor veroordeling) of door de druk die je voelt van mensen.)

2. Kan de duivel hier belang bij hebben? Is hij ermee gediend dat ik deze gedachte ten uitvoer breng?

3. Of past het veel meer bij het karakter van God?

In het laatste geval mag je het licht op groen zetten. En dan is God altijd nog bij machte om ons te corrigeren en het licht te laten knippen.

Een soortgelijke checklist vond ik bij Anselm Grün, als hij nadenkt over de manier waarop God tot ons spreekt, en daarbij aanknoopt bij de monniken in de kloostertraditie.²

Zij onderscheiden drie soorten gedachten: gedachten die van God komen, gedachten van demonen afkomstig en gedachten die uit onszelf komen. Om welke gedachten het gaat, kun je zien aan wat ze uitwerken. Gedachten die van God komen, bewerken steeds innerlijke vrede en gelatenheid, of een stille vreugde .

4. Samengevat:

wat zijn de toepassingsvelden?

1^e Geestelijke strijd (bevrijdingspastoraat, maar ook werkzaamheid van de boze in de gemeente, en in evangelisatie)

2^e Pastoraat in bredere zin. Je voelt in een gesprek aan dat iets niet klopt. Of juist wel, je intuïtie zegt dat iets 'uit God' is.

3^e In de gemeente / rondom leiderschap. Belangrijk om te onderscheiden wanneer er sprake is van bijv. manipulatie of valse profetie.

4^e De bron van religieuze ervaringen, het verstaan van Gods stem. Is dat zuiver?

Toespitsing

Hoe is het met jouw verlangen naar :

- groei in onderscheidingsvermogen?

- groei in wandel met Christus?

- groeien in de charismata, de gaven van de Geest, om ingezet te worden in Zijn Koninkrijk, in de gemeente, in de samenleving, waar dan ook.

Ben je in de gemeente elkaar tot hand en tot voet, met de gaven die de Geest jou geeft?

Zit je op een cruiseschip (een paar aan het werk, de rest in een luie stoel) of op een oorlogsschip (alle hens aan dek, iedereen aan het werk)?

Of het beeld van een voetbalveld: 22 spelers staan in het veld en werken hard, dan ook nog een scheidsrechter en twee grensrechters, en de rest is publiek (die het vaak ook nog beter weet ..).

² Anselm Grün, *Münsterschwarzacher Kleinschriften*, deel 60 – in pc onder Gebed/Algemeen/Hoe spreekt God?